

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Marečnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemli nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 113.

V Ljubljani, v ponedeljek 19. maja 1890.

Letnik XVIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 16. maja.

Mitnice.

V današnji seji poslaniške zbornice bila je pogodba med državo in deželo gališko zaradi odpisa zemljiško-odveznega dolga tudi v tretjem branji s 153 proti 118 glasovi potrjena. Türk je sicer predlagal, naj se to glasovanje odloži do jeseni, ali predsednik ga je zavrnil, da pri glasovanju ne gre stavljati odložitnih predlogov, da torej nasveta Türkovega ne more dati na glasovanje.

Potem se je začela razprava o mitnicah, pri kateri sta govorila za odsekove predloge poslanca Garnhaft in Kaiser, ter priporočala vladi, naj mitnic ne oddaje v najem, ampak naj jih obdrži v lastnem oskrbovanju. Na ta način bi država imela dobiček, ki ga sedaj dobivajo najemniki, in bi bila nadomeščena zguba, ki jo bode imela država vsled odprave mostnin.

Finančni minister je bil pa drugačnega mnenja; njemu se dozdeva, da bi država pri lastnem oskrbovanju še manj dobivala od mitnic, kakor zdaj; da bi bila zguba torej še večja. Omenja, da je državni zbor letos sklenil več postav, vsled katerih se bodo zmanjšali državni dohodki, kakor n. pr. novo pristojbinsko postavo pri prepisih manjših kmetijskih posestev, premaknenje dunajskih mitnic iz mesta, in postavo o hišnem davku prazno stoječih poslopij. Res je sicer, da so se na drugi strani povikšali dohodki pri loteriji in totalizaterju, in da bode država vsled danes sprejete pogodbe zastran gališkega zemljiško-odveznega dolga prihranila 200.000 glđ. na leto, ali vendar ne more privoliti, da bi ji tudi pri mitnicah odšli dohodki v toliki meri, kakor predlaga budgetni odsek. Pripravljen je sicer, pritrđiti

odsekovemu predlogu, da se od drobnice plačuje le po pol krajcarja mitnine; temu pa nikakor ne more pritrđiti, da bi se od vpreženega živinčeta plačevalo samo po 2 kr., od nevpreženega pa po 1 kr., ampak prosi zbornico, naj pritrđi mitnini, kakor jo priporoča vladni načrt, namreč od vpreženega živinčeta po 3 kr., od nevpreženega pa po 1 1/2 kr.

Za ministrom je govoril še grof Fries, potem pa kot generalni govornik poslanec Pscheiden, ki je priporočal, da se mitnina sploh odpusti posestnikom sosednih vasij, ki imajo svoja zemljišča onkraj mitnice. Po konečni besedi poročevalca Ebenhocha, ki je prosil vlado, naj se nikar ne protivi tem polajšavam, ampak naj vsaj to mrvico dovoli prebivalstvu, bilo je soglasno sklenjeno, pričeti posebno razpravo.

Pri posameznih paragrafih je bilo sicer več govornikov, vendar so obveljali povsod nasveti odsekovi, in je bil ravno § 3., nad katerim se je spodtikal finančni minister, soglasno sprejet. Seja se konča ob treh popoldne, ker se zvečer ob 7. uri prične nova seja.

Z Dunaja, 17. maja.

Železnični tarifi.

Ko je bila vravnava mitnic rešena, pričela se je še v dnevni seji razprava o novih železničnih tarifih, ki se je v večerni seji nadaljevala. Poslanec Vielguth se je spodtikal nad daljavo 50 kilom., na katero se naslanjajo novi tarifi, češ, da bode vzrok in vir marsikatero nedostatnosti.

Minister Bacquehem je izražal svojo zadovoljnost, da je železnični odsek pritrđil novim tarifom, in je ob enem obljubil, da se bode oziral na želje odsekove ter vpeljal še druge premembe, če bode skušnja pokazala, da so potrebne. Popper je priporočal vladi, da naj se ozira na resolucije,

ki jih predlaga železnični odsek, če že neče, da bi se nasvetovani tarifi sploh kaj premenili. Za njim je bila dnevna seja ob 1/2 4. ure popoldne sklenjena.

Večerna seja pričela se je ob sedmih z govorom poslanca Siegmunda, ki je hvalil nove železnične tarife, češ, da bodo imeli veliko dobrega za povzdigo gospodarskih, trgovskih in človekoljubnih razmer. Železniški predsednik baron Czedik je opravičeval vlado, da je z novim tarifom odpravila dosedanjo prosto voznino od prtljage. To bo v marsikaterem oziru še bolje, kakor je bilo sedaj, in ne bo prizadevalo toliko stroškov, kakor si nekateri mislijo, pač pa odpravilo marsikatero sitnosti, ki so jih imeli popotniki s svojimi rečmi. Tudi je zagotavljal, da bode voznja po novem tarifu enako varna, kakor je bila do zdaj, in da je bilo treba voznino tretjega reda v prvi vrsti znižati, ker se je od 20 milijonov popotnih ljudi v letu 1879. njih 17 milijonov vozilo v 3. redu, in le 3 milijoni v prvem in drugem redu. Govorili so še dr. Russ, Struskičevič in poročevalec Bilinski, potem je bilo sklenjeno pričeti posebno razpravo.

Pri tej je prvi govoril Kronawetter in se spodtikal nad tem, da imajo državni uradniki plačevati le polovico voznine. Čemu ta prednost, vprašuje Kronawetter? Če morajo branjevke in „krovotje“ (veselost) plačevati celo potnino, zakaj bi je ministri ne? In zakaj je te dobrote deležna cela družina? Kdo je ta družina? Ali žena, ali otroci, ali tašče (krohota!), ali posli? Tako se je hudoval Kronawetter nad polajšavami za uradnike. In kaj je bila posledica? Ali menite, da je nasvetoval, da naj se ta dobrot za državne uradnike prekličje? O ne; Kronawetter, ki je magistratni uradnik dunajski je predlagal, da naj se enaka prednost podeli tudi deželnim in občinskim uradnikom in sicer službojočim in vpokojenim! Nekaj enacega je nasvetoval Steinwender v resoluciji, kateri je pritrđil Krona-

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Žiltir.)

XII.

Moje spreobrnjenje.

Žrtva. — Namera knjige o Jovani d'Arc. — Moje delo in listine rouenske pravde. — Nabita naznanila zoper Pija IX. — Moja poslednja obsodba. — Ples na veliki petek. — 23. april 1885. — Luč vere. — Noč v molitvi. — Moje prvo pismo kakor spreobrnjenca. — Saint-merri-ski vikar. — Moj odstop kot ud lige in glavni vrednik „Protiklerikalne republike“. — Sklenem čisto in naravnost preklicati svoje prejšnje spise in potem ostati nevdeležen. — Dovršitev rimskega shoda. — Siloviti napadi republikanskega tiska. — Popolno spreobrnjenje. — Pahnjen sem iz lige. — Obiščem nuncijskega svetega stola. — Odtegnem se in izpovem. — Obnovim svoje prvo obhajilo. — Sklep.

Med tem, ko sem jaz množil pohujšanje in vse storil, da bi tgal duše cerkvi, je molila ženska.

Josipina Jogand, sestra mojega očeta, je bila moja krstna botra. Ljubila me je, kakor da bi bila moja mati. V mojih otroških letih je imela proti meni vso nežnočutnost in najljubeznjivšo skrb. Ko sem bil zaprt v Mettray-u vsled svojih neumnih dejanj, jej je to srce trgalo. Oh, res! ni si svojila pravice soditi teh, ki so svete dajali mojemu očetu; pa v sreju je obžalovala naredbe zoper mene. Misliła si je, da zgubljeni sinovi se ne vrnejo, kakor le po božji milosti, in da to milost doseže molitev. Ona je torej jokala in prosila.

Ko sem se bil vrnil nadražen po sovraštvu, ko sem se zagnal slepo v to neumno vojsko, katere napadi so se obračali naravnost zoper Boga samega, je bila ona potrta in je molila.

Njen duh me ni zapustil. Hodila je v mislih za menoj v sredo mojih nespametnih bojev, skozi moje nevarnosti, niso je odgnala moja bogokletstva. Bilo je zapisano, da moja brezbožnost ne bo oplasila njene vere, ne upéhala njenega upa, ne ugasila njene ljubezni. Molila je, molila vedno.

Enkrat pa je bila vendar mera polna. Začel sem vojskovanje obrékovalno zoper češčeni spomin Pija IX. Nezadovoljen, da sem sam lagal, še druge sem v to zapeljal. Pijan od brezmejne togote, nabiral sem sokrivnikov in jih zaganjal proti papeštvu.

Moja botra sklene junaško reč.

Ker moje molitve niso dosti, rekla si je, bom se popolnoma žrtvovala.

Edina v naši družini je imela precejšnje premoženje, kot sad svojega truda in varčnosti. Velikrat je res pomogla revnim. Zdaj pa se vsega oropala. Razdeli svoje premoženje med uboge s krščanskim stoicizmom, ki se žrtvuje, da bi silo storil božjemu usmiljenju. Njena žrtva je bila tolika, da je ne morem razložiti v vsi njeni bliščobi, dokler živi sama. Računati morem s ponižnostjo te svete device, katero bi bolelo, če bi zdaj razglasil posebnosti njene zatajivte. Kratko, zapustila je svet, ne si obdržala centima in je stopila v redovno življenje. Njeni prijatelji so se morali obdavčiti, da so se jej zložili doto. Posvetila se je molitvi do zadnjega trenutka svojega življenja. Samostan, v katerem se je zaprla, je Naše Gospé de la Réparation v Lyonu. Ime, katero je nadela, ko si je ogrnila pečo, je: sestra Marija sedmih žalosti.

O, bodi tisočkrat blagoslovljena, ki si se dala v žgalno žrtvo Gospodu za spravo mojih hudodelstev!

Bog, kateremu sem jaz kljuboval, ni mogel ostati gluha na tako vzvišen priziv.

Za to žrtvo jaz nisem vedel. Že dlje časa nisem imel nobene zveze s svojo družino. Nikoli mi ni moja draga botra najmanjše reči očitala. Molila je za-me v tihoti, ne da bi mi dala vedeti, da moli.

Jaz nisem prej zvedel in se prepričal o teh čudovitih rečeh, kakor še le po spreobrnjenju. Torej nisem nikakor mogel misliti, da se je pobožno junaštvo vrglo na tehtnico nebeške pravice, da bi bilo

wetter, Neuber pa je priporočal, da naj se več ozira jmlje na promet v bližnji sosesčini.

Ko je prišlo do glasovanja, oglašil se grof Lažansky in zahteva od predsednika, da naj pové, je-li zbornica sklepna ali ne. Podpredsednik Chlumecy sošteje poslance in naznanja, da je zbor sklepčen.

Lažansky: Prosim Vašo Prevzvišenost, da poveste, koliko poslancev je v dvorani. (Živahno ugovarjanje in klici: Tega ni treba!)

Chlumecy: Naznanil sem, da je zbornica sklepna, kaj drugzega opravični red ne zahteva.

Lažansky: Prosim, da velite poslance sošteti; (Klici: mir, mir!) Vi štejete gospode stenografe.

Chlumecy: Zbornica je sklepna in zdaj glasujmo.

Lažansky: Prosim povedati, koliko poslancev glasuje za in koliko zoper predloge. (Živahen smeh.) Nimajte nobenega vzroka se smejeti. (K poslanecu Mezniku obrnjen): prosim gospod dvorni svétnik, če se vam dozdeva smešno . . .

Meznik: Saj je res smešno!

Chlumecy (grofu Lažanskemu): Prosim, gospod poslanec, tukaj ni kraj za razgovarjanje.

Lažansky: Saj nisem z Vašo prevzvišenostjo govoril. (Živahen smeh, velik ropot in klici: mir!)

Chlumecy (razdražen): To je vse eno; Vi nimate govoriti in sploh ne sme nihče govoriti, če mu predsednik ne dá besede; najmanj pa smete predsedniku v besedo segati. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

Lažansky: Me prav nič ne boli, ker spolnujem le svojo dolžnost. (Živahen smeh.)

Po tem jako neljubem dogodku, kakoršnih je grof Lažansky v tem zasedanju že več napravil v zbornici, je podpredsednik naznanil, da so od poslancev Siegmunda, Schwaba, Steinwenderja in Neuberja nasvetovane resolucije odklonjene s 95 glasovi proti 25, in da so z enakimi glasovi obveljali nasveti odsekovi. Ob enajstih pred polnočjo bila je seja sklenjena.

Od trtne uši uničeni vinogradi.

Današnja seja se je pričela ob 9. uri dopoldne. Prva točka dnevnega reda bile ste dve za vinorejce važni postavi; jedna zadeva uvažanje ameriških trt, jedna pa oproščenje okuženih ali pa v okolici 25 kilometrov od okuženega vinograda ležečih in na novo zasajenih vinogradov od zemljišnega davka za deset let.

Pri teh predmetih se je oglašilo mnogo govornikov, med njimi tudi dr. Ferjančič, ki je predlagal, naj se oproščenje davka ne dovoljuje samo do cela na novo nasajenim vinogradom, ampak že precej tedaj, če se je vsaj četrt hektara (nekaj manj, kakor pol orala) zasadil z novim trsjem, domačim ali ameriškim.

Dr. Ferjančič je imel zadostenje, da je minister Falkenhayn pritrdil njegovemu predlogu in da je omenjena postava obveljala z dostavkom dr. Ferjančiča. Tudi poslanec Vošnjak se je bil

oglašil, da je zahvalo izrekel ministru za njegovo pritrditev.

Rešena sta bila še dva predloga, zadevajoča deželo Tirolsko, in zadeva poslanca grofa Boos-Waldecka, ki ga tožijo, da so njegovi hudi eucki nekoga ogrizli, zaradi česar je zbornica dovolila v sodnijsko preiskavo. Potem so bile volitve za

delegacije.

ki so trajale dve uri. Čehi so vsled pogodbe prepustili štiri mesta nemškim poslancem, šest so jih pridržali sami. Iz drugih dežel, ki nas zanimajo, so bili izbrani: Za Kranjsko: Klun, namestnik dr. Ferjančič; za Gorico: grof Coronini, namestnik knez Hohenlohe; za Trst: Stalitz, namestnik Burgstaller; za Istro: Rizzi, namestnik Franceschi; za Stajarsko: dr. Foregger in grof Kottulinsky, namestnik Kokosehinegg; za Koroško: baron Sterneck, namestnik Nischelwitzer.

Druge točke so ostale nerešene, ker so poslanci že odhajali. Pred sklepom predlaga grof Lažansky, naj zbornica izreče svojo radost in sporoči svoja najboljša voščila predsedniku dr. Smolki, da se boljša njegovo zdravje. To se zgodi soglasno, in Chlumecy se še posebej v svojem sklepnem govoru spominja predsednika, ki je poslancem po njem sporočil zahvalo za sočutje in najboljša voščila za dober počitek v poletji. Chlumecy, kateremu se Javorski zahvali za vodstvo med boleznijo predsednikovo, se tudi zahvaljuje zbornici, da ga je tako krepko podpirala, in ob polu 2. uri sklene sejo z naznanilom, da prihodnjo sejo napové poslancem pismeno.

Govor dr. Ferjančiča

v državnem zboru dne 22. aprila t. l.

(Dalje.)

Jaz tega omenjam, da le označim moža, ki je predsednik društvu „Dante Alghieri“. Ruggero Bonghi je namreč tako označil društvo, da bo imelo namen zabranjati, da ne poginejo one dežele, do katerih ima Italija po narodnem pravu pravico. Nadalje pravi Bonghi: „Dante je s svojo lučjo pregnal srednjeveško temo. Bog daj, da bi pod njegovim imenom napredovalo društvo, katero se je osnovalo, da ne pogineta italijanska kultura in jezik v tuji povodnji.“

Pa še jasneje je označil namen društva prof. Giacomo Venezian, kateri je naglašal v društvenem organu namen njegov, pojasnjeval položaj Italijanov v raznih delih sveta in rekel mej drugim (bere): V Tridentu postavili bodo spomenik staronemškemu pesniku (Klici: v Bolzanu!) v znamenje izzivanja. Od beneškega obrežja slišati je kričanje Srbov in Hrvatov, ker ne dopuščajo, da bi se postavil spomenik največjemu Dalmatincu Nicolu Tommaseu. — Temu pa ni tako (bere): „Slovenci gledajo poželjivo na furlanske poljance in njihovi apostoli propovedujejo z lece in ulice vojno italijanskim sodeložanom. Društvo „Dante Alghieri“ kliče Italijane, da se postavijo v bran. Vsakdo, ki ljubi Italijo,

mora se vjemati z njimi. Italija mora pomagati Italijanom, ker se bore za najsvetejše svetinje.“

To so tendence, nameni tega društva. Če omenjam, da je to društvo stopilo na mesto odbora za Trst in Trident, izvajam s tem le posledice iz dogodkov, katere sem navedel. Spomenik v Tridentu torej ne bo nič drugega, kakor protiavtstrijska demonstracija. (Ugovarjanje.) Vém, da je mnogo italijanskih mest, ki nimajo Dantejevega spomenika, a vendar izbrali so Trident, da postavijo tam spomenik Danteju.

Nabira se po vsej Italiji in nabirajo tudi po avstrijskih mestih, kjer bivajo Italijani. Trident je podaril v ta namen 10.000 lir, ker menda nimajo v svoji blagajni avstrijskih goldinarjev (Poslanec dr. Lorenzoni: Se več!) in tržaški listi nam ravno sedaj javljajo, s kakim navdušenjem je tržaški mestni zastop v sobotni seji dovolil svoto 1000 gl. v ta namen temu društvu.

Ker ne bo torej Dantejev spomenik nič drugega, nego demonstracija proti Walterjevemu spomeniku, ménim, da ni žalil duha velikega pesnika oni, ki je dal na pozive za nabiranje prilepiti listke, na katerih se je bralo: Polenta, no monumenta. (Poslanec dr. Lorenzoni: Dobro! Prav dobro!)

Če še nadalje navajam, da je neki Bidischini podaril tržaškemu mestu nekaj relikvij iz zapuščine Garibaldijeve, in ako povém, da je neki odbor zaključil, da se te stvari toliko časa ne izročé tržaškemu mestu, dokler se Trst ne loči od Avstrije in združi z Italijo (Čujte! Čujte! na desnici.), pojasnil sem po mojem mnenju nekoliko življenje irredente, kako deluje izven črno-rumenih kolov.

Kako pa se javlja irredenta v monarhiji sami? Kdor je le kedaj po italijanskih mestih in po primorskih mestih živel, ima vsekako pojem o tem. To se je pričelo že 1866. l.

Spominjam se, da se je leta 1866 po nesreči v Kraljevem Gradcu, ko je odšlo več vojaštva od južne armade na severno bojišče, in ko so se Italijani bližali Gorici, moralo izgnati iz Gorice različnih oseb. Favettije, Rismonde in druge so morali odstraniti, ker je bila nevarnost, da ne bi ti elementje delovali skupno z Italijani, če bi ti utegnili prodreti do Gorice. Jezik irredente je petarda. To je sicer bojazljiv, toda glasen in vedno uporabljen argument. (Prav dobro! na desnici.) Tudi o tem pové vsakdo lahko iz svoje skušnje, če je le bival v italijanskih mestih. Še danes se živo spominjam dogodka, katerega sem sam doživel. Bilo je pred cesarjevo slavnostjo, — in petarde so vzlasti za to, da za demonstracijsko sredstvo služijo vzlasti ob takih dnéh, ki so posvečeni vladarju (Poslanec Šuklje: Čujte! Čujte!), — leta 1866 zvečer, in jaz sem šel baš po glavnih ulicah v Gorici mimo poslopja, v katerem sta nemško društvo in kavarna, kjer so se shajali elementi avstrijskega mišljenja. V tem trenutku se je razpočila bomba v veži omenjene hiše. Ljudje so vrel vkupe. Zbrali smo se pred poslopjem okrožnega urada, kjer je politiški načelnik stanoval; in v taistem trenutku razpočila se je nam za hrbtom druga bomba. Drugega dne je bila po-

za protitežo mojim ostudnostim v dosego milosti in razsvetljenja. Jaz sem nadaljeval svojo temno pot, sejal povsod ljuliko, pihal v vse vetrove sovraštvo do Kristusa, vsak dan izzival potrpežljivost božjo.

Leta 1884. v mesecu avgustu sem te namenil pisati zgodovino Jovane d'Arc (device orleanske) postavivši se izključno na neversko razgledišče. Ker je pravdo slavne device vodil škof Cauchon, sem si mislil, da mi bo dala ta okoliščina lahko priliko obdolževati cerkev. Na to me je napeljal g. Peter Vésinier, ki je bil med tajniki Evgenija Sue-a.

„Evgen Sue“, mi reče enkrat g. Vésinier, „je obravnaval na nepopoln način zgodovino orleanske rešiteljice. Prestopil je tiho čez nekatere podrobnosti, ki so zapisane v različnih izjavah v teku preiskovanja o jetništvu Jovane d'Arc v Rouen-u. Listine tega preiskovanja so ohranjene. Poiščite jih in boste mogli narediti iz njih grozno orožje zoper duhovščino.“

Svét se mi je zdel dober. Pokličem sposobnega moža, vajenega v raziskavanjih te vrste, navadnega obiskovalca pariških knjižnic, brskača po starih arhivih, enega izmed strokovnjakov, za katerega najstarši pergamenti nimajo skrivnosti.

„Ali veste“, vprašam ga, „če se še dobé listine o pravdi Jovane d'Arc po škofu Cauchonu, in kje so?“

„Natanko mi odgovori.“ Cauchon je dal napraviti pet prepisov teh listin. Eden je bil namenjen

za angleškega kralja in je v knjižnici bourbonske palače. Drugi poslan papežu, mora biti v vatikanskih arhivih. Tretji prepis, shranjen v duhovskem sodišču v Rouenu, je tisti, ki je bil raztrgan po razsodbi, ob vrnitvi dobrega imena Jovane d'Arc. Dva zadnja prepisa, katera je napravil Cauchon, enega za se, drugzega za nekega svojega sokrivnika, po imenu Janez Lemaistre, sta bila najdena, in sta shranjena oba v narodni knjižnici . . . . . Za nameček, Jules Quicherat, nekdanji vodja listinske šole, je razjasnil te latinske rokopise in jih priobčil, kakoršni so, v zbirki de la Société de l'Histoire de France; ta zbirka je v narodni knjižnici.“

„Prav dobro. Vi boste pregledali listine in mi izbirali vse, kar bi se dalo porabiti zoper duhovdovščino. Ni se vam treba prav nič meniti za posvetne, ki so zapleteni v pravdo Jovanove d'Arc; prepisite mi le tisto, kar zadeva duhovnike! Ali ste razumeli?“

„Razumel.“

Mož, s katerim sem govoril, ni se prvokrat prodal za iskanja te vrste v mojem imenu. Vedel je prav dobro, da mu ni več na me računati, če bi mi prinesel nepristransko delo. Rekel sem mu še:

„Duruy, v svoji poljudni zgodovini Francije, pripoveduje, da je bila Jovana d'Arc psovana v svoji ječi v Rouenu od ječarjev in da je imela za-

vrniti celó nekega angleškega lorda. Ali bi se ne moglo dokazati, da rablji lotaringijske device je niso samo žive sožgali, temveč da so jo tudi oskrunili, predno so jo poslali na gromado? — — — Gotovo razumete imenitnost, katero jaz pripisujem temu dejanju. Hočem naložiti odgovornost umora Jovane d'Arc duhovščini sploh, cerkvi sami. Torej imam željo predstaviti občinstvu to hudodelstvo, kakor izvršeno na najostudniši način, ki je mogoč.“

„Bom iskal“, mi odgovori g. R. . . . „pa v tem oziru bo prav težko najti resnico. Izraziti boste mogli te dozdevé. Svét stol, kakor veste, je ukazal leta 1456. pregledati pravdo device in dobro ime vrniti Cauchonovi žrtvi. Tako ni prav misliti, da bi bile priče pregledne pravde tudi kaj izrekle o vprašanji, ki vas posebno zanima. No, pa iskal bom.“

Nekoliko dni potem zopet pride k meni gosp. R. . . . Dobil ni nič, kar bi potrdilo, da je bila Jovana d'Arc oskrunjena; pa tri priče pregledne pravde, Isambart de la Pierre, Martin Ladvenu in Guillaume Manchon, so izrekle, da je bila jetnica prisiljena 27. maja 1431 zopet obleči možko obleko, ki jo je odložila, in da jo je zopet oblekla, „da bi se branila zoper zasramovanje svojih ječarjev“.

Te tri priče niso nič več trdile. Nič ne dé, za-me je bilo dosti. Če jih spretno predstavim in pojasnim, morem jim dati pomen, ki ga niso namerjale. (Dalje sledi.)

vodom cesarske slavnosti v stolni cerkvi velika služba božja, in četrt ure pred službo božjo razpočila se je bomba v cerkvi v izpovednici. Vsekako se namera ni posrečila, kajti nameravalo se je, da se razpoči med službo božjo. Neka žena je pala v nezavest, in morali so jo nesti iz cerkve. Bombe mečejo leto za letom; jaz omenjam le tega slučaja. Ali naj omenjam še tega slučaja, ko naj bi bila roka Oberdankova leta 1882 v Trstu izvršila zlobni, peklenski naklep? Toda zločincem ne pridejo na sled, izvzemši Oberdanka in nekega drugega v novejšem času.

Ko je prišel Depretis v rumeno hišo v Trstu, vzrastel je greben irredenti še bolj, in oddahnila si je. Moža je vodil srd proti Slovanom in bil je tako zaslepljen, da boče dobil v Italijo težeče elemente z dobrohotnostjo in dobrotami. Vsploh tega se ni pokazal. Vendar Italijani so se še bolj selili v Trst, in irredenta se je organizovala po vzgledu telovadnih društev v okrožja in okraje. Obravnava, vršča se v Trstu meseca februarja proti petardistom, je pokazala, da so našli spise z napisi: „Circolo Garibaldi, sezione Pisino“. To je vsekako znak konsekvantne, razširjene organizacije. Vrh tega je okuženo časnikarstvo popolnoma z irredentovskim mišljenjem.

Predsednik (poseže vmes): „Prosim, gospod poslanec, opozorjen sem, da žalite Italijane s svojim govorom. To ni parlamentarno, torej moram grajati. Prosim torej, ne govorite več tako. (Poslanec dr. Ebenhoch: To je avstrijsko! — Klici na desnici: To ne žali Italijanov; saj govori le proti Garibaldiju! — Poslanec Fiegl: Govori se svobodno.)

Poslanec Ferjančič nadaljuje: „Dovoljujem si, pojasniti gospodu predsedniku, da je predmet mojemu govoru irredenta in da ne mislim s tem Avstriji vernih in dobromislelih elementov. Mislim, da je to v interesu države, če se ta predmet jedenkrat bolj pojasni in razloži. (Poslanec Ghon: Ves njegov govor je žalil dobromislele avstrijske Italijane. — Poslanec dr. Lorenzoni: Govoril je, da je Dantejev spomenik protiaustrijska demonstracija!)

Predsednik: Če se gospodje poslanci italijanske narodnosti čutijo z govorom žaljene, rabil je gospod govornik vendarle razžaljive besede.

Poslanec dr. Ferjančič: Namen mojemu govoru je, razložiti, da je v državnem interesu, opozarjati vas na to, in moja dolžnost je, pokazati, kako so dobili odnošaji v teku časa, posebno zadnja leta, to podoba, katero z gotovimi dogodki dokazujem.

(Dalje sledi.)

Iz Hrvatske.

(Izviren dopis.)

Slovani ne morejo živeti brez prepira. Ta lastnost nam je v istini prirojena, pa radi nje tudi veliko trpimo; ali naučiti se nočemo čisto nič iz zgodovine, da nas taki prepiri le slabé in da ima od tega dobiček naš sovražnik, ki zna dobro take slučaje upotrebiti ter se na našo škodo okoristiti. Tako je zdaj pri Čehih, tako pri vas v Ljubljani, pa tudi pri nas na Hrvatskem se ne moremo pohvaliti z ljubim mirom. Istina je, da ga pri nas v političnem pogledu zdaj ne more biti, ker narodna stranka v vsem preveč popušča Madjarom, pa je opozicija prisiljena, da brani dostojanstvo naroda. Da se radi tega naši časopisi prepirajo, moremo lahko pojmiti; ali da se le-ta prepir prenaša tudi v naše zavode, tega ne moremo odobravati. Stvar, o kateri hočem poročati, je pa ta-le: Na našem vseučilišču je izpraznjena stolica za botaniko za dlje časa, odkar je odšel profesor dr. Jiruš v Prago. Le-ta predmet je predaval od tega časa kot namestni profesor, ne kot docent, dr. Heinz, ki je pokazal veliko veselje do tega predmeta, premda je on po poklicu zdravnik. Konečno je bilo razpisano mesto profesorja botanike na našem vseučilišču, in edini kompetent je bil imenovani namestni profesor. Vlada ga je imenovala izrednim profesorjem botanike. Na to se je oglašil „Obzor“, da je vlada pri tem imenovanju ravnala nekorektno, ker ni vprašala poprej vseučilišnega senata za svét ter zahtevala od njega predlog o imenovanju dotičnega profesorja, kateremu „Obzor“ zanikuje tudi sposobnost. Vsak docent mora namreč izročiti, predno je imenovan za profesorja, kakšno razpravo na razsodbo dotični fakulteti. Pa tako je storil tudi dr. Heinz, četudi ni bil docent, nego le namestni učitelj. Filozofična fakulteta našega vseučilišča je poslala le-to razpravo v Prago na razsodbo. Ali razprava ni bila odobrena od praškega vseučilišča, in to je naša filozofska fa-

kulteto prisililo, da ni predložila dr. Heinza na imenovanje. Med tem pa je vlada poslala doktor Heinza skoz zimski semester v inozemstvo, da se tamkej v svojej stroki spopolni, in ko se je vrnil, imenovala ga je, kakor smo že omenili, izvanrednim profesorjem na temelju njegovih dozdej izdanih razprav.

S tem bi bila stvar končana in vseučilišče bi imelo svojega profesorja botanike, da se ni oglašil „Obzor“ ter to imenovanje nazval nekorektnim. „Narodne Novine“ so sevéda na to odgovorile prav ostro ter morda še malo preveč povedale, nego je bilo potrebno, namreč, da more vlada lahko tako ravnati pri imenovanju vsakega profesorja in da jej ni potreben svét akademičnega senata in pojedinih fakultet, ki tako niso sposobne presojevati znanstvenih razprav, nego jih pošiljajo na druga vseučilišča na razsodbo, kakor se je dogodilo z razpravo dr. Heinza. Sploh pa držé „Narodne Novine“ naše znanstvene zavode le kot politična društva in sicer opozicijska, kajti večji del vseučilišnih profesorjev in akademikov stoji v opozicijskem taboru. Zatorej je po njihovem mnenju potrebno, da vlada pazi, kaj se tukaj dela. Ves članek se nam zdi preoster in deloma diši tudi po ovađstvu, kar pa pri nas v najnovjšem času ni nič novega. „Obzor“ po našem mnenju ni storil prav, da je vso stvar obesil na veliki zvon, kajti popraviti se ne more, a odnošaj med vlado in vseučiliščem se more na ta način le poostri. S tem se je škodilo tudi ugledu novemu profesorju, ki ima veliko veselja do svojega predmeta ter bode sčasoma gotovo dober profesor in naši mladi književnosti na korist. Istina je pa tudi, da je tukaj vlada ravnala netaktno z vseučiliščno oblastjo, s katero se po postavi vendarle mora dogovarjati o imenovanjih profesorjev. Tukaj manjka vladi objektivnosti sevéda iz razloga, ker misli, da jej je vseučilišče, kakoršno je sedaj, na potu razširjevanju njenih idej. Ali na tak način se morajo odnošaji le še bolj zaostriti. Najbolje je, če se postave vrše tako, kakoršne so, pa bi bilo manje opornosti, in ugled vseučilišča se ne bi poniževal. Saj mora vendar vsem nam biti le na tem, da ta zavod, za kateri je narod sam toliko žrtvoval in še zdaj žrtvuje, lepo napreduje. In kdo je prvi poklican, da pospešuje naše zavode? Mar ne vlada sama? Ker je bila stolica za botaniko tako dolgo izpraznjena, pa je mogla še ostati, dokler se ne bi zahteval postav zadovoljilo. Le politike ne mešati v zadeve, ki se dádo lahko brez nje reševati, pa bode vse bolje. V prvem redu pa je strogo obdržavanje postav najbolji uvet za vsak napredek in blagostanje narodov. In tako bi moralo biti tudi pri nas, kajti strankarstvo, kakor se je pri nas zdaj razvilo, vodi le k propasti, ne pa k napredku. „Nadjam se, da boče vsakdo vršil svoje dolžnosti“, nagovoril je Nelson svoje mornarje pred bitko pri Trafalgaru, kar se je tudi zgodilo in bitka je bila dobljena, premda je Nelson ni preživel. Tedaj vršenje postav in dolžnosti svojih je prvi uvet za vsak napredek.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. maja.

Notranje dežele.

„Češki klub“ je imel v soboto svojo zadnjo sejo. Predsednik dr. Rieger je opomnil, da je klubova komisija ponudila v petek „klubu neodvisnih čeških poslancev“ eno mesto v delegacijah brez vsakega pogoja ter izrekla upanje, da ne boče delegat, katerega bo imenoval klub, v svojem političkem delovanju nasprotoval nazorom drugih čeških delegatov. Načelnik „kluba neodvisnih čeških poslancev“, dr. Engel, zavrnil je ponudbo, ker ga bajé ne more več predložiti svojemu klubu v formalni sklep, ker je en ud že zapustil Dunaj in družih dveh udov ni več v dvorani. Vrh tega je sklenil njih klub, da se ne boče vdeleževal volitve v delegacije. „Češki klub“ je odobral namen klubove komisije.

Vnanje države.

Rusija. Kakor poročajo „Times“, namerava ruski car premeniti svojo vnanjo politiko, katero je pričel l. 1875. Prepričal se je baje, da utegne zveza s francosko republiko Rusiji več škodovati kakor koristiti, ker se s približevanjem k Franciji oddaljuje od Nemčije. Politiški nazori francoskih državnikov se mu ne zdé pravi in v stalnost republikanske vlade ima le malo zaupanja. Po treznem premišljevanju je baje uvidel, da je za ruski prestol najvarnejša zveza s Hohenzollerji. To premembo vnanje politike je sklenil car po odstopu kneza Bismarcka. Ako se nemški cesar in ruski car snideta

letos v Krasnem selu, sklenila bočeta brčkone pogodbo, katere utegne izpremeniti dosedanjo razreditev evropskih držav. Tako poročá baje iz zanesljivega vira zgoraj imenovani list. Vsekako to poročilo ni posebno verjetno, dokler ga ne potrdijo zanesljivejši razlogi. Za Rusijo bi bila zveza s sosedno državo Nemčijo gotovo mnogo večje vrednosti, kakor s Francijo. Boljši je prijazen sosed, kakor daljni nestanovitven prijatelj.

Nemčija. V jedni zadnjih sej nemškega državnega zbora, na katerem se je pretresoval predlog o pomnoženju nemške armade se je oglašil znani socijalni demokrat Liebknecht proti vojaštvu in neprijazni Bismarckovi politiki nasproti Rusiji. Poslanec Kardorff je zagovarjal Bismarcka, omenjajoč njegovih velikih zaslug za razvoj Nemčije. Hänel je govoril vzlasti za dveletno vojaško službo. Na to je omenil državni kancelar Caprivi, da mu je zapustil njegov prednik, knez Bismarck, miren in ugoden položaj nemške vnanje politike. Konečno se je tudi on spustil na razpravo vprašanja o skrajšanji službene dobe vojakov. Rekel je mej drugim, da je zdaj vojaško izurjenje mnogo težje, kakor je bilo pred leti. Armada brez potrebnega izvežbanja ni vredna denarja, katerega za-njo država potrosi. Pouk vojakov je dandanašnji jako težak, ker je mladina tako sprljena. Zatorej ne more odobravati predloga, da bi se skrajšala službena doba pri vojakih. Ko se je pa še Manteuffel oglašil za predlog, izročili so ga iz 28 udov obstoječi komisiji.

Brazilijska. Vendar se poročá enkrat vesela vest iz te razburkane in vznemirjene države. V to sestavljena „državna komisija“ je izdelala načrt vstave brazilijske republike. Načrt obseza te-le točke: 1. Država je nedeljiva. 2. Brazilijsko republiko sestavljajo: zvezna pokrajina, države, provincije in teritoriji. 3. Vlada je republikansko-federativna z zbornicami. 4. Vsaka država je samoupravna; zastop, voljen v splošnih volitvah, odreja budget ter daje zakone za lokalno upravo; zvezna vlada jaméi državi republikansko upravo. 5. Zvezno vlado sestavljajo udje, katere vodi parlament vsake države. Ti udje bodo na zboru v glavnem mestu zvezne pokrajine volili predsednika republike; ta bo pa imenoval izmed njih načelnike posamičnim strokam uprave. 6. Zavezna vlada mora skrbeti za armade, nadzorovati pravosodje in poberati carino. 7. Zavezna vlada ima pravico posredovanja, kakor hitro je republikanska uprava v kakej državi v nevarnosti. V tem slučaji sme zasesti državo in vladanje administrativnem potem izvrševati, dokler se upor ne poleže. 8. Provincije so oni deli republike, kateri potrebujejo za svojo upravo finančne pomoči od zvezne države. 9. Teritoriji so one pokrajine, katere so malo ali celo nič obljudene in ki nimajo še nikake prave političske organizacije. 10. Vsi deli vlade so potrebna sredstva za socijalni zistem in morajo delovati v prid vseh državljanov, toda brez motenja osebne prostosti. — Vsekako bi bilo želeli, da se vže vendar enkrat poležejo notranji viharji, ki so toli pogubonosni za vsako državo.

Izvirni dopisi.

Iz Tridenta, 15. maja. V torek 13. maja okoli 6. ure zvečer pripeljala se je v naše mesto Nj. cesarska visokost prestolonaslednica-vdova Stefanijska. Nastanila se je v hotelu Trento. Še omenjen večer šla je s svojim spremstvom v mesto. Pri nekem starinarju nakupila je več starih reči in se mudila v omenjeni prodajalnici nad pol ure. Od tam šla je skozi dolge ulice, ogledala si od zunaj facado semeniške cerkve. Nato je stopila zopet v neko prodajalnico, kjer izdelujejo bakrene posode; tudi tu si je nekaj nakupila. V torek večer si je ogledala še cerkev sv. Marije v nebo vzete (Maria Maggiore) tako zvano cerkvenozborsko cerkev; kjer je poslušala nekoliko minut krasne glasove slovečih orgelj. V sredo okoli devetih zjutraj odpeljala se je z vozom v Leviko in Rončeanjo (Roncegno), kjer so kopališča, ter se jako povoljno izrekla o njih. Ob sedmih zvečer se je pripeljala nazaj v Trident; pred hotelom Trento svirala je krasno vojaška godba pešpolka št. 42. Danes bila je ob devetih pri sv. maši v škofijski cerkvi, ktero je daroval milostljivi knez-škof tridentinski. Po sv. maši pa se je odpeljala visoka gospa naravnost na kolodvor in od tam z vlakom v Gries pri Bolcanu.

Dnevne novice.

(Odlikovanje.) Gospa Josipina Hotschevar na Krškem prejela je v priznanje svoje dobrodelnosti v podporo revežev in koristnih naprav zlati križec s korono.

(Imenovanje.) Gosp. A. Willenik, koncipist pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Trstu, imenovan je poštnim komisarjem.

(O mestnih prejemkih in potroških.) V zmislu § 53. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano daje mestni magistrat na znanje, da bodo računani o prejemkih in potroških: 1. mestne blagaj-

nice, 2. ubožnega zaklada, 3. meščanskega zaklada in 4. ustanovnega zaklada za leto 1889 od danes naprej štirinajst dni razgrnjeni javno v tukajšnjem ekspeditu občanom na vpogled. Pri pretresanju in konečni rešitvi teh računov vzel bo občinski svet navedene opazke o njih v preudarek.

(Ravnatelj A. Waldherr †.) Dne 17. t. m. je umrl vodja tukajšnjemu deškemu zavodu, katerega vodstvo je prevzel po očetovi smrti njegov sin.

(Prvo vodo ljubljanskega vodovoda) smo včeraj videli v mestu. Stroji namreč v Klečah delujejo ter gonijo vodo po cevéh, položenih po ulicah mestnih, in včeraj so na raznih krajih Ljubljane odpirali bi-drante po ulicah ter poskušali, s koliko močjo bo de voda se vzdigala iz podzemeljskih cevi. Poskušnje so se vrlo obnesle.

(Iz celovškega semenišča.) Danes je posvetil prevz. knezoškof celovski Jos. Kahn med drugimi bogoslovci tudi pet Čehov za duhovnike, in sicer so nastopni gospodje: Krejči Vojtech iz Novosedel, Pajdar Jan. iz Draženova, Schreiber Fr. iz Hottendorfa, Vácha Fr. iz Sedlice in Vácovský Václav iz Klatov. Č. gg. Bayer Štepan iz Lin, Krejči Martin iz Novosedel in Žák Anton iz Vtelna so bili že vlni posvečeni ter gredó letos z drugimi v vinograd Gospodov.

(Slovanski kongres.) Rusinski listi javljajo, da bo de sklican slovanski kongres ali v Kijev, v Beligrad ali v Prago, da ustanovi skupno slovnico ali jednotno pisavo za vse — Slovane.

(Ljubljanski tiskarji) imajo jutri zvečer ob 8. uri shod pri „Frlincu“, da se posvetujejo o novi tarifi, koje bodo potem vzajemno predložili vsem lastnikom kranjskih tiskarn.

(34. občni zbor obrtnijskega pomočnega društva), vključene zadruge z omejeno zavezo, vršil se je zadnjo nedeljo 18. maja, ob 11. uri dopoldne v magistratni dvorani v navzočnosti mnogih društvenikov. Društveni ravnatelj g. J. N. Horak prične 34. društveno zborovanje in pozdravi društvenike iz računskega sklepa za l. 1889. so društveniki prijazno razvideti mogli, da je pomočno obrtno društvo imelo upravnega prometa skupaj 670.145 glđ., iz katerega je gotovo razvidno, da vživa denarno obrtno društvo isto zaupanje ko prejšnje leto in da se zaupanje množi od leta do leta, po vlaga teljih, ki donesajo prihranjene svote. Denarni promet iznašal je 337.950 glđ. 63 kr. Račun o dobičku in zgubi pa kaže 10.846 glđ. 45 kr. Društvenikov je štelo društvo lansko leto 295, za dva manj ko 1888. l. — Bilanca za leto 1889. kaže: Imetek: 1. Gotovina 31. decembra 1889: 2.348 glđ. 32 kr.; 2. posojila: 130.953 glđ. 38 kr.; 3. vrednost inventara: 455 glđ. 94 kr.; 4. kupnina kot vrednost društvene hiše: 11.000 glđ., skupaj tedaj 144.757 glđ. 64 kr. Dolgovi pa iznašajo: 1. Upravni deleži: 11.875 glđ. 39 kr.; 2. kapitalizovane obresti od teh: 578 glđ. 76 kr.; 3. hranilne vloge: 93.019 glđ. 86 kr.; 4. kapitalizovane obresti od teh: 4.096 glđ. 70 kr.; 5. za l. 1890. predplačane obresti od posojil: 2.201 glđ. 1 kr.; 6. izposojila: 11.500 glđ. in 7. rezervni zaklad: 21.485 glđ. 92 kr., skupaj 144.757 glđ. 64 kr. Proti bilanci nima niko društvenikov ugovora in načelnik pregledovalnega odseka g. Ivan Zor izjavlja, da je bilanca z glavnimi pomočnimi knjigami se primerila in v redu našla ter nasvetuje, da se načelništvu podeli absolutorij, čemur zbor pritrdi. — Za overovatelja zapisnika današnjega občnega zbora imenuje g. ravnatelj J. N. Horak gg. društvenike: Roner in Vinko Čamernik; za škrutinatorje gg.: Ivan Kovač

in Fran Pilko. V ravnateljstvo izvolijo se po listkih gg.: Ferdo Bilina, Ivan Mathian, Fran Geba, Jak. Naglas in Dragotin Hinterlechner. V pregledovalni odsek gg.: Iv. Zor, Fran Pilko in Peregrin Kajzel. Pri posameznih navsètih dovoli se po predlogu ravnatelja gosp. J. N. Horaka jednoglasno iz rezervnega zaklada podpore: 1. za učence katoliškega društva rokodelskih pomočnikov 10 glđ.; 2. za društvo sv. Cirila in Metoda 10 glđ. in 3. za vdove ubožanih obrtnikov 30 glđ. — Konečno izraža še gosp. Čamernik željo, naj bi se računski sklep ob jednem razdelil s povabilom k občenemu zboru društvenikom, kar izvršiti gosp. ravnatelj J. N. Horak obljubi, na kar zborovanje zaključí.

(Lep čin.) Povodom smrti svoje hčerké Pavle podaril je g. Ot. Bamberg, lastnik tiskarne „pl. Kleinmayer & Bamberg“ — svoto 500 gl. domačemu pokojninskemu zakladu svojega tiskarskega osebja, ter zajedno obljubil, da bo de vsako leto prispeval z večjim doneskom v pomnožitev te blagajnice za domačega zavoda invalide. — V istini človekoljubni in posnemanja vredni čin. Posebno odposlanstvo izmej tiskarskega osebja zahvalilo je včeraj popoldne na tem blagem namenu svojega delodajalca.

(Nesreča na železnici.) Podčastnik Kopriva se je peljal z brzovlakom južne železnice Trst-Dunaj. Bržkone je zaspal ter se naprej od Pragerhofa odpeljal, kjer bi bil moral izstopiti. Ko je najbolj letel brzovlak iz Račja proti Mariboru, se je vzbudil ter skočil iz voza in obležal na mestu mrtve.

Telegrami.

Praga, 19. maja. V deželnem zboru so razdelili: Predloge o spravi gledé na sestavo kurij, na deželnega zbora mandate veleposestva, vsled česar so dobili Nemci dvajset mandatov. Kakor se poroča, predlagal je deželni odbor dva milijona iz deželne blagajne, da se uravna Moldava za plovbo.

Petrovaradin, 19. maja. K slavnosti pešpolka „Czar Aleksander“ je prišel vojaški atašé Zujev ter je bil izvanredno častno sprejet. Polk je defiloval pred njim. Car je pozdravlja je brzojavil ter izrazil svoje zadoščenje, da ima polk njegovo ime. Pri slavnostnem obedu je napil polkovnik Hofman

carju, Zujev pa na zdravje avstrijskemu cesarju.

Trst, 18. maja. Avstrijsko-ogerske ladije, fregata „Lavdon“, korveta „Fruntsberg“, topničarski ladiji „Nautilus“ in „Albatros“ so spustile tukaj pri Muggiji sidro.

Pariz, 19. maja. Vsled pogovora Bismarckovega s sodelovalcem „Matina“ izrazil se je Bismarck, da je še premlad za počitek. Nemčija je dosegla namen in nima v Francii ničesar več iskati. Nemčija ve, da poseže Rusija vmes, ko bi napala Francijo nasproti pa Nemčija varovala Avstrijo v boji z Rusijo.

Pariz, 18. maja. „Echo de Paris“ poroča, da se pogaja ruski poslanik s francosko tovarno za orožje v St. Etiennu, katera naj bi izdelala milijon pušek za rusko armado. Vsak dan se izdela baje 2000 pušek.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
17	7. u. zjut.	734.8	12.4	szpad	jasno	0.00
	2. u. pop.	732.7	22.2	„	jasno	
	9. u. zveč.	732.6	16.6	brezv.	oblačno	
18	7. u. zjut.	732.5	16.6	sl. jzad.	oblačno	0.00
	2. u. pop.	730.7	23.0	sr. jzpad	del. jasno	
	9. u. zveč.	732.7	16.2	jzpad	jasno	

Srednja temperatura obeh dni 17°, in 18.6°, za 27° in 4.0° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafčno poročilo.)

19. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	89 glđ. 35 kr.
Srebrna „ 5 1/2 „ 100 „ 16 % „	90 „ 15 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „ 60 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 55 „
Akcije avstr.-ogerske banke	958 „
Kreditne akcije	301 „ 50 „
London	117 „ 75 „
Srebro	— „
Francoski napoleonid.	9 „ 38 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 55 1/2 „
Nemške marke	57 „ 80 „

Jos. Vončina

iz Idrije je prošén, da se v svojo korist takoj oglasi pri g. K. K. v M. in F. V. v J. (2)

Katoliška tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse 1,

v hiši društva.

Podružnica za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefplatz

št 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dne 30. junija 1889	frank. 106.578.528.96
Letni dohodki premij in obresti	19.328.518.86
Izplačitve za zavarovalne in rentne pogodbe, za zakupnine itd. v dobi društvenega obstanka (1848)	219.930.701.87
V zadnji dvanajstmesečni poslovalni dobi vložilo se je pri društvu za novih ponudb, vsled česar iznaša v dobi društvenega obstanka skupni znesek vloženih ponudb	49.069.600.—
	1.610.827.280.—

Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno

glavni zastop v Ljubljani

(12-5)

pri

Gvidu Zeschko-tu

Tržaska cesta, št. 3.

Karolina Marinšek roj. Krisper v svojem in v imenu svoje hčerké Roze potrtega srca daje na znanje, da je ljubljeni nje soprog oziroma oče, gospod

Fran Marinšek,

trgovec,

v nedeljo, 18. dan t. m., opoldne po dolgi mučni bolezni, previden s svetstvi za umirajoče, mirno v Bogu zaspal.

Pogreb bo v torek, 20 dan t. m., ob 3. uri popoldne.

V KRANJ, 19. dan maja 1890.

Posebna oznanila se ne razpošiljajo. (1)

Sargove glicerineve specialitete.

Odkar sta izumila glicerineve specialitete F. A. Sarg in Karol Sarg, rabi jih Njeno Veličastvo cesarica in drugi udje cesarske naše rodovine kakor tudi mnoge tuje knežje rodbine. Te specialitete priporočajo: prof. baron Liebig, prof. pl. Hebra, pl. Zeissl, cesarski svètnik pl. Scherzer itd. itd., dvorna zobozdravnika Thomas na Dunaji in Meister v Gothi itd.

Glicerinovo milo, pravo, neponarejeno v papirji 60 kr., v škatljici 65 kr., v deščicah po 3 koške vkupe 90 kr., v škatljici po 3 koške 60 kr.

Medeno glicerinovo milo v zavitku po 3 koške 60 „

Tekoče glicerinovo milo v steklenici 65 „

(Najboljše sredstvo za razkave roke in nečisto polt.)

Glicerinova ustna krema v steklenici 50 „

Glikoblastol (sredstvo za lepe lase in odstranjenje lišajev itd.) v steklenici glđ 1.—

Tonletno karbol-glicerinovo milo v zavitku po 3 koški 1.20

KALODONT, glicerinova zobna krema po —.35

(Izvrstno sredstvo za lepe svitile zobe.)

F. A. Sargov sin & comp., c. in kr. zalagatelj na Dunaji.

Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah. — V Ljubljani pri lekarnarjih Ludoviku Grečelju, Vilj Mayerju, Gabr. Piccoliju, Iv. Svobodi, pl. Trnkoczyju, dalje pri C. Karingerju, Josipu Kordinu, Petru Lassniku, M. F. Suppanu in Antonu Krisperju. (20-10)